

Naročnina listu: ==
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . " 5.—
Četrť leta . . . " 250
Mesečno . . . " 1.—
Tunaj Avstrije: ==
Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
" 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petitvrste: pri
večkratnih oznanilih velja
::: popust. :::
„Straža“ izhaja v po-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Doroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Druga bitka pri Lvovu.

Bitka pri Lvovu se za nas ugodno razvija. — Naše čete udrle
čez Drino v Srbijo. — Srbi udrli čez Savo v Slavonijo. — Rusi
zopet prodirali v izhodni Prusiji, a bili odbiti. — Bitka pred
Parizom se nadaljuje. — Nemci zavzeli utrjene postojanke pri
Verdunu. — Težka artilerija obstreljuje verdunske utrdbe. —
Anglija in Francija nameravata napovedati Turčiji vojsko. —
Novi papež nasvetuje mir.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 11. septembra.

Naša armada je, ojačena z novimi, svežimi četa-
mi, dne 9. septembra, kakor smo že v petkovi „St.“
poročali, začela napadati ruske čete, ki stojijo na ju-
žni in severni strani Lvova. Poročila z bojišča pra-
vijo, da naša armada zmagovito prodira naprej. To
poročilo se nanaša na dogodke, ki so se zgodili vče-
raj (četrtek) zvečer. Skoro gotovo so tudi od tega ča-
sa naprej dosegle avstrijske čete zopet nove uspehe.

Za sedaj se še ne da presoditi, v kateri smeri
je naperjeno glavno prodiranje avstrijske armade, a
domnova se, da velja sedanja borba, ki bo gotovo
buknila z vso silo na dan, boju za Lvov in za mesto
Mihajlov. Poročila z bojišča pravijo, da vlada v gla-
vnem taborišču naše armade veselo razpoloženje. Iz
tega se da sklepati, da bodo tudi uspehi naše arma-
de in izid velike borbe v Galiciji gotovo razveseljivi
ne samo za našo junaško armado, ampak tudi za vse
domoljubno čuteče Avstrijce.

Na ruskem bojišču se bje sedaj bitka na nem-
ški, kakor tudi na avstrijski bojni črti. Med tem, ko
so v Galiciji začele naše čete po petdnevnem odmo-
ru zopet napadati sovražnika, napadajo v Vzhodni
Prusiji ruske čete nemške postojanke. Iz tega se vi-
di, da se je ruska armada po hudem udarcu pri Or-
telsburgu zopet uredila.

Tudi v rusko-japonski vojski se je opazovalo,
da so Rusi po hudih porazih v kratkem presledku že
zopet dobili svojo napadalno moč nazaj. Celo po uni-
čevalni bitki pri Mukdenu so se Rusi zopet oju-
nčili in so pri mestu Schaho zavzeli svoje novo stali-
šče. Pri Ortelsburgu so Nemci ujeli 100.000 Rusov in
so uničili tri cele ruske vojne kore. Ako so Rusi se-
daj zopet začeli napadati, so gotovo dobili novih o-
jačenj. Nemci so pri Ortelsburgu porazili rusko ar-
mado, ki je štela 200.000 mož, armadi Dankl in Auf-
enberg pa med Vislo in Bugom rusko bojno silo, ki
je štela skupno 500.000 vojakov. To so gotovo čini
junaštva, vendar odločilna bitka se še ni bila.

Velika bitke, ki se bjejo sedaj v prostoru med
Vislo in Dnjestrom, nam bodo prinesle jasnost glede
konečne odločitve na rusko-avstrijskem bojišču. Ar-
mada generala Dankla se bori že od prejšnjega ted-
na z močnim sovražnikom.

Podrobna poročila o poteku sedanjih velikih bo-
jev še sicer niso došla, vendar se iz novega napado-
valnega prodiranja naše armade vidi, da se moči
naše armade po dosežanih bitkah in izgubah niso
nič skrbile. Čakajmo z zaupanjem na poročila o no-
vih zmagah naše junaške armade.

V naslednjem podamo poročila, ki so nam do-
šla v petek, dne 11. septembra, popoldne:

Nadvojvoda Friderik in prestolonaslednik Karl Franc Jožef na bojišču.

Dunaj, 10. septembra.

(Uradno.) Med današnjo bitko so prišli na bo-
jišče vrhovni armadni poveljnik nadvojvoda Friderik
s šefom generalnega štaba baronom Konradom He-
cendorf in nadvojvoda prestolonaslednik Karl Franc
Jožef.

Z bojišča, 10. septembra.

Naše čete zmagovito prodirajo. V avstrijskem
glavnem taborišču vlada veselo razpoloženje. Danes
so došli na bojišče (blizu bojne črte) vrhovni povelj-
nik nadvojvoda Friderik z načelnikom generalnega
štaba generalom Konradom ter prestolonasle-
dnikom Karlom Francu Jožefom. Prestolona-
slednik je ob tej priliki dobil krst s svinčenkami —
(je bil prvič v ognju).

Nadalje prihaja z bojišča veselo poroči-
lo, da je napadanje in prodiranje naših čet
že zelo napredovalo.

Z bojišča, 10. sept. ob 10.30 zvečer.

Poročilo o ugodnem napredovanju naših čet v
bojnem prostoru pri Lvovu je dokaz, da je vodstvo
naše armade izvrstno. Z izpraznjenjem Lvova si je
naša armada pridobila podlago za splošno zaželjeno
srečno napadanje v Vzhodni Galiciji.

Naše napadanje napreduje

Iz bojišča, 11. septembra, 9.15. predp.

Danes, v petek dopoldne, se naše napadanje
na severnem bojišču nadaljuje. Boji so zelo srčiti.
Naše prodiranje polagoma, a stalno napreduje.
Prožnost naših čet je nepopisna.

Desetdnevna bitka pri Lublinu.

S severnega bojišča javljajo, da naše čete že
čez 10 dni ljufo obstreljujejo Lublin. O začetku te-le
bitke poročamo že v pondeljškovi „Straži“ in četrtko-
vem „Slovenskem Gospodarju.“ Naše čete so izvršile
ogromno obkoljevalno gibanje in se postavile sever-
no od Lublina. Sedaj je zmaga pri Lublinu edino še
stvar vztrajnosti in čisto gotovo je, da na to zmago
ne bo treba dolgo čakati.

Plen Auffenbergove armade na Dunaju.

V sredo zvečer, dne 9. t. m., in zjutraj četrtek
dne 10. t. m., sta došla na Dunaj dva vlaka z rus-
kimi topovi in strojnimi puškami, ki jih je zaplenila
Auffenbergova armada. Prepeljali so jih v arzenal,
ter jih najprvo preiskali, če so nabasani. Posamezni
topovi so bili v resnici še nabasani, posledica tako
hitrega bega Rusov. Topove bodo potem razstavili
na Schwarzenbergovem trgu, na trgu Marije Tere-
zije in na Junaškem trgu.

Kako se Rusi bojujejo.

Dunajska „Reichspost“ z dne 10. septembra po-
roča:

Utis, ki ga dobimo o načinu ruskega bojevan-
ja v sedanjih bojih, je tak, da se bojujejo redne rus-
ke čete po vseh pravilih dostojnosti in se v tem ozi-
ru zelo odlikujejo od Srbov in Francozov. Glede
hrabrosti ruskih čet ni nobenega dvoma, saj je ista
že dokazana v nešteti bojih in vse nasprotno trdit-
ve ne morejo na tej resnici prav nič spreminiti. Če
je pa s hrabrostjo ruskih čet še združena človeko-
ljubnost, je to vsega spoštovanja vredno. Dočim se
avstrijske čete borijo na jugu z divjaki, imamo na
severu vojsko po vseh pravilih vojaške dostojnosti.
Toliko resnici na ljubo!

Rusija je bila pripravljena.

Veliki boji, ki jih je med Vislo in Dnjestrom
bila avstrijska armada z rusko armado, so potrdili,
da je c. kr. poročevalni urad davno pred vojno po-
ročal golo resnico, da je Rusija oborožena za naj-
večji boj. Ruska vlada je s tem, da je zadržala pod
zastavami vojaštvo tudi še četrto leto in prirejala ne-
prestano poskusne mobilizacije, le zakrivala svoje
priprave za vojno, sicer pa svoje čete vedno bolj po-
mikala proti avstrijski meji. Začetkom meseca junija
je neki Nemec iz Petrograda v „Frankfurter Zeit.“
poročal o večjih paradah, ki so bile v Petrogradu,
in pri katerih so bile navzoče tudi sirske brigade.
Dopisnik „Frankfurter Zeitung“ je takrat svaril še
svoje rojake, češ, priprave Rusije so velikanske. In
tudi se je koncem meseca junija razvedelo, da se v
Kijewu zbirajo brigade iz oddaljenih krajev in da so
bili zrakoplovi iz Kijewa prestavljeni v bližino av-
strijske meje. Sedaj poroča naš poročevalni urad, da
je bilo že med prvimi ruskimi ujetniki, ki so prišli
v roke avstrijski armadi, tudi sibirski strelci in ku-
banski ter celo turkeštanski kozaki, torej vojaki celo
iz takih pokrajin, o katerih se je splošno mislilo, da
pri kaki evropski vojni sploh ne pridejo v poštev. S
tem je tudi pojasnjen kratki, a srčiti diplomatski boj,
ki je nastal pred vojno in pojasnjeno je, zakaj je
Nemčija tako hitro napovedala vojno.

Dnevna potrebščina avstrijske vojske.

Po podatkih s pristojnega mesta potrebuje na
dan avstro-ogrška armada v vojnem času 36.000 me-

terskih stotov provijanta za moštvo. Za konje treba vsak dan 40.000 centov krme. Vsakdanja potreba slame znaša 80.000 centov. Poleg tega potrebuje naša armada vsak dan ogromno število vozov, za katere je treba 300—400 000 konj. Skupno število konj, ki je potrebno pri splošni mobilizaciji avstro-ogrske armade, znaša 500.000. Ta račun odgovarja za armado 2 milijonov vojakov.

Naši vojaki pod Marijinimi zastavami.

Požun, 10. septembra.

Naši vrli vojaki iz Požuna in okolice so biteli na vojsko pod Marijinimi zastavami. Lepo misel je izprožila grofica Helena Szapary, ki je tuji za ta namen največ žrtvovala. S pomočjo drugih dobrotnikov, ki pa nočejo biti imenovani, so darovali vpoklicanim vojakom pet Marijinih zastav. Pater rektor Leopold Fiedler, družbe Jezusove, je daroval podobo Jezusovega Sreca in sv. Štefana, župnik pl. Csaykovski pa Marijino sliko.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Srbi prekoračili Savo.

Dunaj, 11. septembra.

(Uradno.) Z avstrijsko-srbskega bojišča prihaja poročilo, da je nekaj delov srbske armade prekoračilo Savo in udrlo v Syrmijo, kjer so se naše čete srbskemu vpadu ustavile. Med tem, ko so Srbi udrli na severu na avstrijska tla, so avstrijske čete prekoračile Drino in udrle v Srbijo.

Syrmija je pokrajina v Slavoniji in leži na jugu med Savo in Donavo.

Syrmija je vzhodni del Slavonije med Savo in Donavo. Začenja se tam, kjer se Drina steka v Savo in se neha v kotu, kjer se Sava steka v Donavo. Glavno mesto Syrmije je Vukovar. Med drugimi sirmiskimi mesti so najvažnejši še: Mitrovica, Zemun, Ruma in Karlovica. Prebivalci Syrmije so večinoma Srbi. Sempatje, posebno v Rumi, so večje nemške naselbine. Mesto Ruma je pri zadnjih volitvah v hrvaški sabor izvolilo edinega nemškega deželnega poslanca.

V Donavi plavajo mrliči.

Iz Vidina in drugih bolgarskih podonavskih mest poročajo, da v Donavi vidijo neprestano plavati mrtva trupla srbskih vojakov. Boji ob Savi nam pa lahko razložijo to prikazen.

Nemško-rusko bojišče.

Rusi tepeni.

Berolin, 10. septembra.

(Uradno.) Nemški general pl. Hindenburg je porazil s svojo vzhodno armado levo, krilo one ruske armade, ki se je še nahajala v vzhodni Prusiji in si s to zmago naredil pot, po kateri bo mogel priti za hrbet ruski armadi. Rusi so ustavili boj in se umikajo na celi črti. Nemška vzhodna armada zasleduje Ruse v vzhodni smeri proti reki Njemen.

Rusi bodo Varšavo branili.

Poljska poročevalna pisarna v Berlinu javlja iz Varšave, da je ruski poveljnik mesta, general J. Turbin, izdal poseben oklic na varšavsko prebivalstvo. V tem oklicu se naglašja, da je neresnična vest, da bi ruska armada zapustila Varšavo, in da bi je ne branila pred sovražnikom. (Varšava je utrjena in ruske čete jo bodo branile do poslednjega trenutka.)

Nemško-francosko bojišče.

Usodepolni dnevi Francije.

Padle so francoske trdnjave kar zaporedoma, druga za drugo, poražene so bile do sedaj še vse francoske čete, toda do odločilne bitke, ki bi zapečatila usodo Francije, še je prišlo komaj te dni. Bitka, ki se sedaj bije, v neposredni bližini Pariza, bo odločila usodo Francije. Ostanke poraženih francosko-angleških čet so se postavili v bran kar trem nemškim armadam vzhodno od Pariza, kjer divja sedaj odločilni boj. Od izida tega boja bo odvisna nadaljna usoda Francije. Vsa znamenja kažejo, da tudi še tokrat ne bo sreča mila Francozom in da bo tudi ta zadnji up Francozov splaval po vodi. Če bo tudi tokrat Francija poražena, se bo moral del poražene francoske armade umakniti za utrdbe Pariza, središ-

ču in desnemu krilu pa ne bo drugega preostajalo, nego da uskoči na švicarska tla, sicer ga zajame glavna nemška armada pod poveljem nemškega prestolonaslednika, ki se je južno-zahodno od Verduna zarila kakor zagozda v francosko armado.

Pariz pred obleganjem.

Pariz se pripravlja na obleganje. Vlada je odredila štetje prebivalstva, kolikor ga je še ostalo v Parizu. V mestnih sprehajališčih se pasejo črede ovac in goved, ki so namenjene za preskrbo posadke za dobo obleganja. Do konca prejšnjega tedna je že zapustilo Pariz čez 800.000 oseb. Pariz šteje sedaj komaj 2 milijona prebivalcev.

Obleganje trdnjave Verdun.

Berolin, 10. septembra.

(Uradno.) Armada nemškega prestolonaslednika je danes zavzela francoske utrjene postojanke ob južno-zahodni strani Verduna. Deli armade obstreljuje južno utrdbo Verduna. Utrdbe obstreljuje že od včeraj težka artilerija.

Nemški princ padel na bojišču.

Princ Ernest Saksonsko-Meiningen, sin pred trdnjavo Namur padlega princa Friderika, je padel na francoskem bojišču. Pokopan je bil z vsemi vojaškimi častmi dne 20. avgusta v Maubeuge na Francoskem.

Rusija ne izkrca svojih čet v Franciji.

London, 10. septembra.

(Uradno.) Ruski poslanik v Londonu zanika vest, ki pravi, da je Rusija izkrcala čete v Franciji.

Indijske čete na Francoskem.

Italijanskemu listu „Secolo“ se javlja iz Ženeve: Indijske čete pod poveljstvom angleških častnikov neprestano prihajajo po železnični črti Marseille—Lyon—Pariz.

Ako je ta ženevska vest resnična, potem je to zopet nov dokaz, da ni samo Rusija, ampak tudi Anglija, že predno so druge države na vojsko še sploh mislile, resno računala z vojsko in se na njo pripravljala. Kajti jasno je, da traja več kot en mesec, predno se dajo v Bombay in drugih indijskih pristaniščih zbrati številnejše vojaške čete in se po ti dolgi pomorski poti spraviti v Marseille, odkoder sedaj že korakajo v bojno črto. Poznavalci pravijo, da Indija lahko odda Franciji k večjemu kakih 150.000 mož, kar bi pač ne imelo posebnega upliva na potek cele vojske. S to ženevsko vestjo bi se zlagalo tudi poročilo iz Londona, da je državni podtajnik za Indijo Roberts angleški zbornici naznanil, da so vsi indijski rodovi ponudili Angliji svojo pomoč v sedanjem boju.

Nadvojvodinja Marija Terezija — strežnica v bolnici Rudečega križa.

Nadvojvodinja Marija Terezija je dodeljena na Dunaju ranocelnškemu oddelku Rudečega križa, rezervne bolnišnice št. 2, kot strežnica in opravlja letam navadna dela kot vsaka druga. Prepovedala je, da bi se jo nagovarjalo s kakim drugim imenom kot „sestra.“ Večkrat je po dnevni službi opravljala tudi nočno službo, pomagala prinašati v operacijsko dvorano in iz nje ranjence in izrecno zahtevala, da se je ne oprostijo od nobenega še tako težkega dela, ki ga je v bolnici treba opravljati.

Skupen boj, skupen mir.

Neka uradna brzojavka iz Petrograda poroča, da se je tudi Japonska, Belgija in Srbija pridružila v Londonu sklenjeni pogodbi med Anglijo, Francijo in Rusijo, da nobena teh držav ne bo sklenila sama za se miru.

Kje so izdelali topove kalibra 42 cm.

Dunaj, 10. septembra.

(Uradno.) Da bo konec raznih vesti o izvoru velikanskih oblegovalnih topov kalibra 42 cm, se naznanja, da je izdelala te topove nemška tvrdka Krupp v Essenu na Nemškem, možnarje motornih baterij pa avstrijska tvrdka Skoda v Plznu na Češkem.

Resna beseda italijanskemu časopisju.

Italijansko društvo „Riunione Commerciale“, kojega namen je vzdrževanje prijateljskih odnosov med Italijo in Avstrijo, obsoja Avstriji neprijazno pisavo nekaterih italijanskih časopisov, osobito onih v severni Italiji, ter jim očita, da so zatajila vsa temeljna načela italijanske narodne politike, ker sta obe državi v gospodarskem oziru navezani druga na drugo.

Kaj pišejo španski listi?

Španski listi poročajo, da je angleški kralj že prosil nemškega cesarja za mir, da mu je pa nemš-

ki cesar odgovoril, da v sedanjem trenutku še nima časa misliti na to. Dalje pišejo španski listi, da so Angleži pri Helgolandu izgubili 14 od 19 večjih bojnih ladij.

Raznoterosti.

Izpred dež.-bramb. sodišča. Včeraj, 12. septembra, je bil iz preiskovalnega zapora izpuščen č. g. Franc Šegula, kaplan pri Sv. Magdalen v Mariboru.

Kako žive sirote pokojnega nadvojvode prestolonaslednika? „Lidove Noviny“ pišejo: Osirotili otroci nadvojvode prestolonaslednika Frana Ferdinanda, in sicer princa Maksimilijan in Ernest ter princezinja Zofija žive sedaj na gradu Chlumu pri Trebonju. Z njimi stanujeta njih varuh grof Jaroslav Thun in vzgojitelj pater Stanovsky. Sirotke skoraj vsak dan posečajo dame visokega plemstva. Otroci hodijo vsak dan na kolodvor Chlumeč-Pilar in dajejo bogata darila vojakom, ki odhajajo na bojišče, ali njeniencem, ki se vračajo z bojnega polja. Prav radi se razgovarjajo in zabavajo z otroci chlumeških meščanov. Pripomniti je namreč treba, da principi in princezinje perfektno in docela gladko govore češki. Vse potrebsčine za nje se naročajo iz Budjevič, in sicer s posredovanjem restavraterja „Pri črnem konjčku“, V. Bednara. Bednar je bil dolgo let restavrater v Chlumu in si je tu pridobil popolno zaupanje prestolonaslednikove rodbine.

*** Zena ovadila moža.** Pred vojnim sodiščem v Vratislavi na Nemškem je bila obravnava proti učitelju angleškega jezika, Haraldju Vhyteju, ki ga je ovadila njegova lastna žena, da je za angleške časopise pisal članke o nemški mobilizaciji. Sodniki so ženo vprašali, zakaj da je ovadila moža. Žena je rekla, da iz domovinske ljubezni, češ, ona da je Nemka, mož pa Anglež. A glej, v časih take vojne, kakor je sedanja, v časih takega sovraštva, kakor je sedaj med Nemci vsplamtelo proti Angleški, pa je vojaško sodišče obtoženega Angleža oprostilo, češ, da je svoje članke pisal pred vojno in da ne verjame njegovi ženi, da je iz domovinske ljubezni ovadila svojega moža.

Zadnja poročila.

Rim, 10. sept. Papež Benedikt XV. je izdal svojo prvo poslanico, ki obravnava velevažno vprašanje, kako se naj v Evropi zopet mir vpostavi.

London, 11. sept. List »Manchester Guardian« poroča, da znašajo dosedanje izgube Francozov na bojiščih 80.000 mož.

Carigrad, 11. sept. List »Osmanische Lloyd« poroča, da se je v Indiji in Egiptu pojavilo revolucionarno gibanje proti Angliji.

Solun, 11. sept. Vedno z večjo gotovostjo se računa, da je vojna med Turčijo in Grčijo neizogibna. V tem slučaju bosta tudi Anglija in Francija tovedali Turčiji vojsko.

Berolin, 11. sept. Združene severno-ameriške države utrjujejo svoje utrde ob zahodni obali in jih oborožujejo z velikimi novodobnimi topovi. Častniki in mornarji so vpoklicani pod orožje.

Carigrad, 11. sept. Turška vlada je proglasila, da bo s 1. okt. odpravila vse kapitulacije (različnim državam podeljene predprave, kakor cestne pošte, šole, sodišča za svoje državljane itd.). Med prebivalstvom vlada veliko navdušenje.